

پروتکل انجام معاینات حساس و حضور همراه بیمار در زمان معاینات حساس

هدف

بیماران ما در مرکز آموزشی، پژوهشی و درمانی امام حسین(ع) باید تمام مشاوره‌ها، معاینات و بررسی‌های پزشکی را با خیال راحت و با کمترین احساس ناراحتی یا پریشانی ممکن تجربه کنند. به همین ترتیب، پزشکان در صورت انجام معاینات در جایی که شخص دیگری حضور ندارد، در معرض خطر بیشتری برای اتهام سوءرفتار در نتیجه اقدامات خود قرار دارند و بنابراین باید خطر اتهام دروغین یا رفتار نامناسب را به حداقل برسانند.

بیماران ممکن است بعضی معاینات را ناراحت‌کننده بدانند، به خصوص اگر معاینه‌ای قسمت‌های خصوصی تر بدن شامل سینه، اندام تناسلی یا رکتوم باشد. همچنین، معایناتی که نیاز به استفاده از نور کم یا نیاز به درآوردن لباس و لمس شدن یا نزدیک شدن به بیمار دارند، ممکن است باعث شود بیمار احساس آسیب‌پذیری کند. برخی از بیماران ممکن است نگرانی‌های خاصی در مورد درآوردن لباس یا نمایش قسمت‌هایی از بدن خود داشته باشند، اما برای صحبت کردن در مورد این نگرانی‌ها با پزشک یا پارستار خود تردید دارند.

معاینات خصوصی می‌توانند برای بیماران خجالت‌آور یا ناراحت‌کننده باشند. قبل از انجام این گونه معاینات یا اقدامات تشخیصی یا درمانی، ضروری است که تمام تلاش‌ها توسط کادر درمان برای اطمینان از احساس امنیت بیماران انجام شود.

حضور همراه می‌تواند به کاهش پریشانی بیماران کمک کند، اما باید توأم با رفتار محترمانه‌ای که شامل توضیح، اخذ رضایت آگاهانه و حفظ حریم خصوصی بیمار است، استفاده شود.

این پروتکل، اصولی را که باید برای همراهی مناسب بیماران در طول معاینات یا اقدامات پزشکی خاص اتخاذ شود، تشریح می‌کند.

مسئولیت پزشکان و سایر پرسنل در معاینات حساس

- برای بیمار توضیح دهید که چرا معاینه ضروری است و به بیمار فرصت دهید تا سوالات خود را بپرسد.
- هرگونه موانع ارتباطی که می‌تواند بر تجربه یا درک بیمار از معاینه‌ی خصوصی تأثیر بگذارد را در نظر بگیرید و آن را مرتفع نمایید.
- به گونه‌ای که بیمار بتواند آن را درک کند به او توضیح ارائه دهید تا تصور روشنی از آنچه باید انتظار داشته باشد مانند هرگونه درد یا ناراحتی، داشته باشد.
- برای بیمار توضیح دهید که می‌تواند در هر زمانی درخواست توقف معاینه را داشته باشد.
- به بیمار یک همراه پیشنهاد دهید و توضیح دهید که نقش همراه در طول معاینه چیست.
- به بیمار حریم خصوصی برای درآوردن لباس و لباس پوشیدن بدهید و تا حد امکان بدن آنها را بپوشانید تا شأن و منزلتشان حفظ شود. به بیمار در درآوردن لباس کمک نکنید، مگر اینکه از شما خواسته باشند.
- قبل از انجام هر کاری، توضیح دهید که چه کاری قرار است انجام دهید و اگر این با آنچه قبلاً به بیمار گفته‌اید متفاوت است، دلیل آن را توضیح دهید و از بیمار اجازه بگیرید.
- مراقب علائم ناراحتی یا پریشانی بیمار باشید.
- بررسی کنید که آیا بیمار سوالی دارد، می‌خواهد معاینه را متوقف کند یا با ادامه معاینه موافق است.
- اگر بیمار از شما درخواست توقف معاینه یا اقدام درمانی و تشخیصی کرد، آن را متوقف کنید.
- نظرات خود را حرفه‌ای و مرتبط با معاینه بالینی نگه دارید. نظرات شخصی غیرضروری ممکن است باعث پریشانی بیمار یا احساس توهین به او شود.

رضایت

در جلسه ویزیت، فرض بر این است که بیمار به دنبال درمان است و بنابراین با هرگونه معاینه یا اقدام لازم موافقت دارد. با این حال، قبل از شروع معاینه، همیشه سعی کنید با کلام یا اشاره، نشانه‌ی صریحی مبنی بر اینکه بیمار نیاز به معاینه را درک کرده و با انجام آن موافق است، به دست آورید.

همراهی بیمار چیست؟

یک همراه به عنوان ضامنی برای هر دو طرف (بیمار و کارکنان) حضور دارد و شاهد انجام معاینه/عمل و رضایت مداوم بیمار در طول معاینه/عمل است. نقش دقیق همراه بسته به شرایط متفاوت است. این نقش ممکن است شامل ارائه حمایت عاطفی و اطمینان بخشی به بیماران باشد، اما معمولاً شامل موارد زیر است:

- حمایت از کادر درمان در برابر ادعاهای بی‌اساس رفتار نامناسب
- کمک به معاینه یا انجام مراحل، برای مثال با دادن ابزار
- کمک به درآوردن لباس، پوشیدن لباس و قرار دادن بیماران در وضعیت مناسب

چه کسی ممکن است بیمار را همراهی کند؟

- همراه غیررسمی: بسیاری از بیماران با حضور یک فرد آشنا احساس اطمینان می‌کنند و تقریباً در همه موارد، این درخواست باید پذیرفته شود. این همراه غیررسمی لزوماً نمی‌تواند به عنوان شاهد انجام یا ادامه رضایت از روند عمل مورد استفاده قرار گیرد. تحت هیچ شرایطی نباید از کودک انتظار داشت که به عنوان همراه عمل کند. با این حال، اگر کودک به والدین آرامش می‌دهد و در معرض تجربیات ناخوشایند قرار نمی‌گیرد، ممکن است ماندن او قابل قبول باشد.

- همراه رسمی: افرادی مانند پرستار یا بهیار و ... است. این فرد نقش خاصی در معاینه ایفا خواهد کرد و این نقش باید هم برای بیمار و هم برای خود همراه روشن شود. مهم است که این همراهان آموزش کافی برای درک نقش مورد انتظار از خود را دیده باشند. محافظت از بیمار در برابر آسیب‌پذیری و خجالت به این معنی است که این همراه معمولاً از همان جنس بیمار خواهد بود. بیمار همیشه حق دارد در صورتی که آن شخص خاص به هر دلیل موجهی برای او قابل قبول نباشد، حضور آن شخص را به عنوان همراه رد کند.

آموزش همراهان

کارکنانی که نقش رسمی همراه را بر عهده می‌گیرند، موارد زیر را آموزش خواهند دید:

- منظور از اصطلاح همراه چیست؟
- انواع مختلف معاینه حساس
- حقوق بیمار
- نقش و مسئولیت همراه
- سازوکار طرح یا گزارش نگرانی‌ها

چیدمان همراهان

- رابطه بین بیماران و کادر درمان ما بر اساس اعتماد است. یک پزشک ممکن است در مورد بیماری که مدت‌هاست او را می‌شناسد، شکی نداشته باشد و احساس کند که نیازی به معرفی همراه رسمی نیست. با این حال، این موضوع نباید حق هر بیمار را برای حضور همراه در معاینه در صورت نیاز، نادیده بگیرد.
- هرگونه درخواست بیمار برای حضور همراه غیررسمی در هر معاینه حساس یا غیر حساس باید پذیرفته شود.
- این به قضاوت پزشکان ما بستگی دارد که آیا مایل به درخواست حضور یک همراه رسمی هستند یا خیر. اگر حضور همراه توسط بیمار رد شود، پزشک نمی‌تواند اصرار به حضور او داشته باشد. با این حال، ممکن است مواردی وجود داشته باشد که پزشک از ادامه کار ناراضی باشد، به عنوان مثال، جایی که خطر قابل توجهی وجود دارد که بیمار رفتار غیرقابل پیش‌بینی نشان دهد یا اتهامات دروغین مطرح کند. در این صورت، پزشک باید تصمیم خود را در مورد ادامه یا عدم ادامه کار بگیرد و این موضوع را به دقت و همراه با جزئیات هر روشی که انجام می‌شود، مستند کند.
- بهتر است برای هر معاینه یا عملی، به همه بیماران یک همراه از جنس خودشان پیشنهاد شود. اگر به بیمار پیشنهاد همراهی داده شود و او نخواهد، مکتوب کردن این پیشنهاد و رد آن توسط بیمار مهم است.
- کارکنان آگاه خواهند بود که معاینات خصوصی ممکن است برای بیماران زن و مرد اضطراب ایجاد کند، چه معاینه‌کننده همجنس باشد چه نباشد.
- در صورتی که شرایط تهدیدکننده زندگی باشد یا سرعت در مراقبت یا درمان بیمار ضروری باشد، انجام معاینه یا اقدام پزشکی خصوصی توسط یکی از متخصصان مراقبت‌های سلامت بدون همراه قابل قبول است. این موضوع در پرونده بیمار ثبت خواهد شد.

مسائل خاص کودکان

کودکان و والدین یا قیم آنها باید در مورد هر روشی توضیح دریافت کنند تا همکاری آنها جلب شود. اگر یک فرد نابالغ در غیاب والدین یا قیم خود مراجعه کند، پزشک باید بررسی کند که آیا آنها قادر به درک نیاز به معاینه هستند یا خیر؛ توصیه می‌شود یک همراه رسمی برای هرگونه معاینه حضوری حضور داشته باشد.

مسائل مربوط به مذهب، قومیت، فرهنگ و گرایش جنسی

به بیمارانی که تحت معاینه قرار می‌گیرند باید اجازه داده شود که میزان برهنگی را با آشکار کردن تنها آن قسمت از بدن خود که نیاز به بررسی دارد، محدود کنند.

مسائل خاص افراد دارای مشکلات یادگیری و سلامت روان

برای بیمارانی که مشکلات یادگیری یا مشکلات سلامت روان دارند که بر توانایی‌های آنها تأثیر می‌گذارد، یک فرد آشنا مانند یکی از اعضای خانواده می‌تواند بهترین همراه باشد. توضیح ساده و دقیق در مورد تکنیک مورد استفاده در معاینه بسیار حیاتی است؛ این گروه از بیماران آسیب‌پذیر هستند و ممکن است در هر معاینه فیزیکی مشکلاتی ایجاد شود.

بیماران بزرگسالی که مشکلات یادگیری یا مشکلات سلامت روان دارند و در برابر معاینه یا عمل مقاومت می‌کنند، باید به عنوان امتناع از دادن رضایت تلقی شوند و اقدام در حال اجرا باید متوقف شود. با این حال، در شرایط تهدیدکننده زندگی، پزشک باید از قضاوت بالینی خود استفاده خواهد کرد.

آرام‌بخشی

اگر بیماری برای انجام یک عمل خاص به آرام‌بخش نیاز داشته باشد، حضور یک همراه در طول عمل و تا زمانی که اثرات آرام‌بخش به طور کامل از بین نرفته باشد، الزامی است. این امر نه تنها به این دلیل ضروری است که بیمار آسیب‌پذیرتر می‌شود، بلکه به این دلیل نیز هست که درک او از وقایع یا یادآوری آنها ممکن است مختل شود.

محرمانگی اطلاعات بیمار

در تمام مواردی که حضور همراه ممکن است در رابطه محرمانه پزشک و بیمار اختلال ایجاد کند، حضور او باید محدود به معاینه باشد. ارتباط بین پزشک و بیمار باید قبل و بعد از معاینه یا عمل انجام شود. (معاینه‌کنندگان باید تا زمانی که همراه بیمار اتاق معاینه را ترک نکرده است، پرسش‌ها یا گرفتن شرح حال حساس بیمار را متوقف کنند.)

معاینه‌کننده باید به بیمار فرصتی بدهد تا بدون حضور همراه، گفتگوی خصوصی با معاینه‌کننده داشته باشد.

ارتباطات و ثبت سوابق

اصول کلیدی ارتباط و ثبت سوابق، حفظ رابطه پزشک و بیمار را تضمین می‌کند و به عنوان محافظی در برابر شکایات رسمی یا اقدامات قانونی عمل خواهد کرد. شایع‌ترین علت شکایت بیمار، عدم برقراری ارتباط بین هر دو طرف، چه در توضیحات پزشک و چه در درک بیمار، است. ضروری است که پزشک ماهیت معاینه را توضیح دهد و به آنها حق انتخاب بدهد که آیا ادامه دهند یا خیر؛ حضور همراه، این مسئولیت را از بین نمی‌برد یا کاهش نمی‌دهد.